

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063147600
E-post: ingrid.printz@regionih.se

2017-06-13
Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

RIIN/196/2017
Ku/2017/00761/KO

Remissyttrande Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop - Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen, DS 2017:8

Sammanfattning

Promemorian *Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop* lämnar förslag och bedömningar för den framtida utvecklingen av kultursamverkansmodellen, bland annat avseende modellens inriktning och omfattning, statliga utvecklingsbidrag, utvecklade samråd med civilsamhället samt dialog mellan den regionala och nationella nivån. Utgångspunkt för förslag och bedömningar är att minska skillnader i tillgång till kultur i hela landet och samtidigt ge utrymme för regionala prioriteringar och variationer. Att utveckla kultursamverkansmodellen till sin fulla potential är angeläget. En väl fungerande samverkan mellan stat, landsting och kommuner bidrar till att resurser och kompetenser inom kulturområdet kan användas på bästa sätt.

Region Jämtland Härjedalen ställer sig i huvudsak positiv till promemorians förslag, särskilt till förslaget om att utvecklingsbidragen fortsatt bör fördelas av Statens kulturråd, att den politiska dialogen mellan stat och region formaliseras och förstärks samt till förslaget som syftar till ändamålsenlig och förenklad uppföljning av modellen. Region Jämtland Härjedalen bedömer att förslagen kan

komma att få ekonomiska konsekvenser och önskar en tydlighet kring detta. Att utveckla bild- och formområdet som eget område i modellen, att arbeta in det konst- och kulturfrämjande perspektivet som ett horisontellt perspektiv kräver insatser, liksom att utveckla samverkan med civilsamhället vidare utan ekonomisk förstärkning av modellen. Regionen har, utifrån sin storlek, en begränsad kulturadministration och påpekar att arbetsbördan ökat sedan modellens införande utan ekonomisk ersättning. Med viljan att i god samverkan utveckla modellen vidare, anser regionen att en ekonomisk förstärkning behöver tillföras kultursamverkansmodellen för önskad utveckling.

Allmänna synpunkter

Jämtland Härjedalen är en geografiskt stor region, 12 % av landets totala yta, med 127 000 invånare. Hälften bor i Östersund och övriga invånare fördelas någorlunda jämnt på övriga sju kommuner. Ca 30 % av länets befolkning bor i glesbygd. De regionala kulturverksamheterna har uppdraget att verka i hela länet vilket ställer krav på mobilitet och flexibilitet. Vikten av likvärdig tillgång till kultur i hela landet behöver understrykas och nationell hänsyn bör tas till regionala skillnader i demografi och geografi. Målet med kultursamverkansmodellen är att föra kulturen närmare medborgarna och ge landstingen/regionerna ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet genom tillitsbaserad styrning. Den statliga kulturpolitiken har att balansera kraven på likvärdighet och regional variation.

Regionen anser att det bör klargöras hur staten avser att minska skillnader när det gäller tillgång till kultur i hela landet vilket även berörs i landsbygdsutredningen. Regionen anser dessutom att det vore önskvärt att de förslag som syftar till att utveckla kultursamverkansmodellen, i högre utsträckning framhåller vikten av kulturell spets i hela landet mot bakgrund av de nationella målen om kvalitet och konstnärlig förnyelse.

Kultursamverkansmodellen har sedan införandet gett möjlighet till lokal och regional variation samt till att tydliggöra parternas roller och samverkan. Samverkan mellan staten, landstingen/regionerna och kommunerna samt samverkan med civilsamhället och de professionella kulturskaparna. Statliga medel har inte tillförts modellen i samma omfattning som på regional nivå, där vi ser att den inlåsningsseffekt som modellen syftade till att motverka inte har

kunnat åtgärdas. Region Jämtland Härjedalen vill därför fortsatt poängtera att det behöver tillföras medel i modellen, både till enskilda konstområden och till det administrativa arbetet.

Regionen lämnar nedan sina synpunkter på promemorians förslag.

2.2 Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning

Region Jämtland Härjedalen är positiv till att bild- och formområdet pekas ut som ett område under stark utveckling som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen, men poängterar att detta även kräver ytterligare resurser för att nå önskade effekter. Genom att lyfta in bild- och formområdet i modellen stärks det arbete som redan i stor omfattning bedrivs i regionerna. En utbyggnad av infrastrukturen inom konstområdet bör även tydligare kunna omfatta den offentliga konsten i landstingens/regionernas ägo för främjande insatser.

Region Jämtland Härjedalen anser att staten fortsatt bör signalera vikten av det konst- och kulturfrämjande arbete som i och med förslaget riskerar att osynliggöras. Regionerna tar idag ansvar för att bedriva detta arbete genom exempelvis konsulentverksamhet med regional överblick och en samordnande roll och menar att staten tydligare bör lyfta vikten av arbetet, inte minst utifrån perspektiven att erbjuda goda villkor för konstnärer och kulturskapare samt att främja barn och unga.

2.3 Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen

Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget och ser det önskvärt att det är filmens roll i kultursamverkansmodellen och relation till Svenska filminstitutets uppdrag i den statliga filmpolitiken som utreds. Den utvärdering som föreslås bör verka för att stärka det lokala och regionala engagemanget för filmområdet och utveckla film i hela landet. Regionala resurscentra har en viktig roll för det pedagogiska arbete som bedrivs i regionerna. Filmen har även betydelse i det regionala utvecklingsarbetet. Filmen behöver en tydligare roll i den nationella kulturpolitiken, varför en utvärdering av filmens roll i kultursamverkansmodellen är befogad.

2.4 Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar

Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget att utvecklingsbidrag fortsatt bör fördelas av Statens kulturråd men vill framhålla vikten av det regionala perspektivet till att stimulera utvecklingsinsatser av nationellt och regionalt intresse. Det är även angeläget att den förstärkning av utvecklingsmedel som tillfördes kultursamverkansmodellen åren 2012-2014, permanentas för utveckling och dynamik av prioriterade områden, i dialog mellan nationell och regional nivå.

2.5 Samtliga landsting i kultursamverkansmodellen

Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget att även Stockholms län inkluderas i modellen då hela landet bör omfattas av samverkansmodellen, men ställer sig frågan hur detta kan komma att påverka övriga regioner avseende resurstilldelning.

Region Jämtland Härjedalen framhåller även att Stockholm, genom de statliga kulturinstitutionerna, har god tillgång till kultur.

2.6 Samråd med det civila samhället

Region Jämtland Härjedalen anser i likhet med utredningen att det civila samhället är viktigt för ett mångsidigt och tillgängligt utbud men även för att värna demokrati och social sammanhållning. Att tydliggöra syftet med dialogerna och utveckla förutsättningarna för det civila samhällets synpunkter i arbetet med regionala kulturplaner är önskvärt. Regionen samverkar med civilsamhället genom ett flertal arenor, men anser att det behöver tydliggöras vilken roll som det civila samhället förväntas ha inom samverkansmodellen såväl för den regionala som statliga nivån, och efterfrågar modeller för hur dialog och samråd kan utformas och utvecklas.

2.7 Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare

Region Jämtland Härjedalen anser att det är angeläget att dialogen mellan den statliga och regionala politiska nivån förstärks och stödjer förslaget om att dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras, för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar.

2.8 Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen

Region Jämtland Härjedalen stödjer förslaget om att en oberoende aktör ser över uppföljning och utvärdering av modellen för en mer ändamålsenlig och användbar uppföljning av kultursamverkansmodellen som visar hur de nationella kulturpolitiska målen nås. Kulturområdet har även en stor och växande betydelse för regional tillväxt och hållbar utveckling. Att utveckla modellen och ge kulturlivet bättre förutsättningar bör på sikt främja både sysselsättning och företagande. Att kunna göra paralleller och jämförelser med uppföljning av andra politikområden som t.ex. det regionala tillväxtområdet är därmed önskvärt.

Region Jämtland Härjedalen

Rober t Uitto

Regionråd

Anders Byström

Bitr Regiondirektör